

dia·plus

OEFENSTOF OP IEDER NIVEAU

HANDLEIDING Diaplus Nederlands

Inhoud

Vooraf	3
1. Wat is Diaplus Nederlands?	4
1.1 Inhoud.....	4
1.2 Inloggen in Diaplus.....	5
1.3 Materiaal vinden in Diaplus	5
2. Lesmateriaal.....	5
2.1 Tekst van de maand.....	5
2.2 LEES>> module	6
2.2.1 Het tijdschrift.....	6
2.2.2 De lessenreeksen.....	7
2.3 De werkbladen	8
2.4 Schrijfoopdrachten	9
3. Zelf maken	11
3.1 Teksten zoeken.....	11
3.2 Oefenvormen zoeken	12
3.3 Oefentoetsen.....	13
4. Van toetsresultaat naar oefenarrangement.....	15
Hoe lees ik eigenlijk?.....	16

Vooraf

Diaplus Nederlands is een online databank waarin digitale tijdschriften, teksten en oefeningen verzameld zijn. De teksten en oefeningen kunnen ingezet worden om het begrijpend lezen en de woordenschat van leerlingen te verbeteren.

In deze handleiding vindt u informatie over hoe u op de meest optimale manier gebruik kunt maken van Diaplus.

1. Wat is Diaplus Nederlands?

1.1 Inhoud

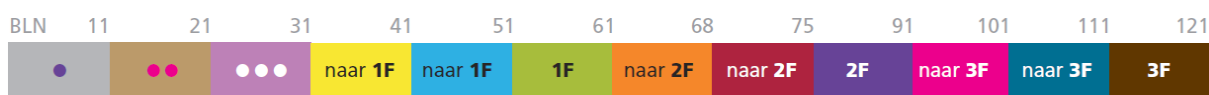
Diaplus biedt teksten met oefeningen en suggesties voor een gerichte aanpak voor begrijpend lezen en woordenschat. Het materiaal sluit aan op de toetsuitslagen van Diatekst Nederlands en Diawoord Nederlands. Het uitgangspunt van Diaplus is dat de tekst centraal staat. De leerling leest een tekst op zijn of haar eigen niveau en maakt daar relevante en zinvolle oefeningen bij.

In Diaplus vindt u:

- de 'Tekst van de maand': iedere maand op vier niveaus een actuele tekst met een verdiepend karakter, met bijbehorende werkbladen en (vanaf 1 maart 2019) schrijfofdrachten;
- een tekstenbank met teksten die zijn ingedeeld naar de referentieniveaus
- digitale tijdschriften op vier niveaus met teksten, puzzels, tips, etc. en bijbehorende werkbladen;
- oefenvormen die passen bij teksten uit de tekstenbank
- oefentoetsen bij teksten uit de tekstenbank
- formats voor oefenvormen om passend te maken voor eigen tekstmateriaal

Alle teksten en oefeningen zijn via Diaplus te downloaden en mogen geprint en gereproduceerd worden voor uw leerlingen.

De tijdschriften en alle teksten uit de tekstenbank zijn ingedeeld naar moeilijkheidsgraad. De moeilijkheid van de materialen is aangegeven met een kleurcode die verwijst naar de referentieniveaus, zoals te zien is in het volgende schema:

Afbeelding 1: Diataal en de referentieniveaus

Doordat er teksten en oefeningen op verschillende niveaus zijn, kan het materiaal eenvoudig gedifferentieerd worden ingezet. Leerlingen die al wat verder zijn kunnen met teksten en oefeningen op een hoger niveau aan de slag dan hun klasgenoten die nog niet zo ver zijn.

Bij de oefeningen staat de tekst centraal. Dat zorgt voor zinvolle en relevante oefeningen: leerlingen gaan echt aan de slag met wat er in de tekst aan de orde komt. Er zijn oefeningen rondom de leesstrategieën en oefeningen rondom woordenschat. In hoofdstuk 2 leest u hoe u het kant-en-klare lesmateriaal kunt inzetten.

De tekstenbank bevat honderden teksten op allerlei niveaus over verschillende onderwerpen. Hieruit kunt u teksten selecteren die uw leerlingen interessant vinden en die aansluiten bij hun leesniveau. Zo kunt u zelf of samen met uw leerlingen een tekstenpakket samenstellen.

1.2 Inloggen in Diaplus

U kunt Diaplus bereiken vanuit de docentmodule van Diatoetsen, door op de knop 'Diaplus' te klikken.

1.3 Materiaal vinden in Diaplus

Diaplus bestaat uit twee onderdelen: Lesmateriaal en Zelf maken. Dit onderscheid wordt ook gemaakt in de tabbladen op de website:

Afbeelding 2: de tabbladen op de website

Het lesmateriaal bestaat uit de tijdschriften en de tekst van de maand met de bijbehorende werkbladen. In 'Zelf maken' vindt u de teksten- en oefeningenbank. In hoofdstuk 2 wordt het lesmateriaal nader toegelicht. In hoofdstuk 3 staat beschreven hoe u zelf arrangementen voor uw leerlingen kunt samenstellen.

2. Lesmateriaal

Het lesmateriaal van Diaplus bestaat uit de tekst van de maand de digitale tijdschriften LEES>> met werk- en antwoordbladen.

2.1 Tekst van de maand

De tekst van de maand bestaat uit iedere maand vier teksten rond hetzelfde thema met werkbladen op dezelfde niveaus als de tijdschriften voor het voorgezet (secundair) onderwijs: (NAAR) 1F, NAAR 2F, 2F- NAAR 3F en 3F.

De tekstthema's sluiten aan bij de actualiteitsbeleving, met een verdiepend karakter. De teksten van de maand kunt u vinden bij de tijdschriften en werkbladen. Teksten en werkbladen van voorgaande maanden en jaren kunt u vinden door in de tekstenbank te zoeken op een kernwoord waarover u materiaal zoekt of op de maand waar u materiaal van wilt. U vult als zoekterm bijvoorbeeld in: 'april'.

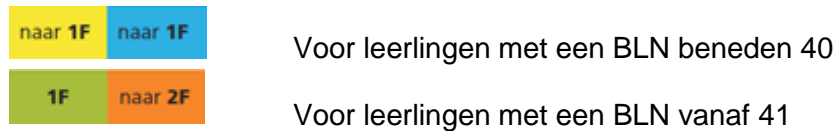
Met ingang van maart 2019 verschijnt bij iedere Tekst van de Maand een lesbrief voor de docent. In de lesbrief staan tips om het thema bij de leerlingen te introduceren, tips voor een klassikale afsluiting en extra aandachtspunten bij de opdrachten.

2.2 LEES>> module

2.2.1 Het tijdschrift

Alle leerlingen krijgen na het maken van Diatekst een digitaal tijdschrift met teksten op hun eigen niveau, de LEES>>module genoemd. Docenten met een licentie voor Diaplus kunnen deze tijdschriften downloaden, en kunnen in Diaplus ook bijpassende werkschriften en antwoordbladen downloaden. Daarnaast zijn er in Diaplus vanaf schooljaar 2017/2018 speciale docentenhandleidingen per tijdschrift met daarin didactische aanwijzingen en lessuggesties. De tijdschriften zijn er op verschillende niveaus:

Voor de basisschool:

Voor het voortgezet (secundair) onderwijs:

Afbeelding 3: de niveaus van LEES

Toepassing:

Leerlingen krijgen na de toets Diatekst een begrijpend leesniveau (BLN). De BLN-schaal is gekoppeld aan de referentieniveaus:

Afbeelding 4: Diataal en de referentieniveaus

Een leerling uit het voortgezet (secundair) onderwijs met een BLN van 57 zit op de schaal op 1F (Groen). Deze leerling kan het best werken met het oranje/rode tijdschrift. Leerlingen gaan vooruit door onder begeleiding te oefenen met materiaal dat net een niveau hoger ligt dan hun toetsscore (de 'zone van naastgelegen ontwikkeling').

De samenstellingen van klassen differentiëren sterk. Het zal in de praktijk dan ook voorkomen dat er in een klas met twee of zelfs drie tijdschriften gewerkt wordt. Doordat de onderwerpen die in de tijdschriften van een editie behandeld worden op alle niveaus dezelfde zijn, kunnen de lessen toch klassikaal gegeven worden. Iedere leerling werkt, al dan niet in een groepje, op zijn eigen niveau, maar alle leerlingen werken over hetzelfde thema.

Omdat u als leraar toegang hebt tot het materiaal voor de basisschool en het materiaal voor het voortgezet (secundair) onderwijs, kunt u ervoor kiezen om de allerzwakste leerlingen te laten werken met materiaal van de basisschool. Houdt u er dan rekening mee dat de module met basisschoolmateriaal over andere thema's gaat dan de module met materiaal voor de middelbare school.

Elk tijdschrift bestaat uit zes teksten, een puzzel of een test en leuke tips en weetjes. Op de achterkant van ieder tijdschrift staat SCHRIJF! Dit is een vaste rubriek met ingezonden brieven, moppen, taalweetjes en raadsels voor het basisonderwijs en een discussie over één van de onderwerpen uit het tijdschrift voor het voortgezet (secundair) onderwijs. Deze rubriek kan input leveren voor de leerling om zelf een stuk te schrijven.

Uitgangspunten van de LEES>>module zijn:

- De teksten staan centraal. Dat zorgt voor relevante en zinvolle oefeningen: leerlingen gaan echt aan de slag met wat er in de tekst aan de orde komt.
- Leesplezier moet leiden tot leesontwikkeling. De teksten gaan over onderwerpen die de leerlingen aanspreken.
- Bij elke tekst zijn werkbladen, gebundeld in werkschriften. In deze docentenmodule vindt u de bijbehorende antwoordbladen die u enkel- of dubbelzijdig kunt kopiëren. De werkbladen zijn per tekst allemaal op dezelfde manier opgebouwd, zodat een leerling door de werkbladen te maken leert hoe hij een tekst moet aanpakken.
- In elke les is aandacht voor oriënterend lezen. Een goede oriëntatie op het onderwerp van de tekst is cruciaal voor diep begrip van de tekst.
- De werkbladen bieden differentiatie naar lezerstype. Iedere leerling oefent op zijn eigen niveau met wat hij of zij nodig heeft: de ene leerling is vooral gebaat bij woordenschatuitbreiding (3A), terwijl de andere leerling veel kan leren van oefenen met leesstrategieën (3B).
- De gebundelde werkbladen bieden geïntegreerd lees- en schrijfonderwijs. Door lees- en schrijfonderwijs aan te bieden rondom dezelfde tekst, leren leerlingen om betekenisvol met teksten bezig te zijn. De schrijfo opdrachten worden regelmatig gepresenteerd als logisch vervolg op de lees oefeningen. Op die manier doorlopen de leerlingen de hele leercyclus, van oriënteren op het onderwerp tot een verwerking door middel van een schrijfproduct, en worden ze tekstvaardig.
- De teksten en werkbladen zijn aanvullend op de methode Nederlands die u gebruikt met uw klas. De module biedt aanvullende oefeningen bij de leerlijn die de methode Nederlands volgt. De leerdoelen staan in de docentenhandleiding overzichtelijk op een rij, zodat u als docent ziet wat er aan bod komt en waar eventueel extra uitleg nodig is.

2.2.2 De lessenreeksen

Bij ieder tijdschrift horen gebundelde werkbladen voor een module van zes lessen. Een lessenreeks heeft een vaste opbouw van oriënteren naar schrijven, waarbij de verschillende taakonderdelen uit het referentiekader worden geoefend: *begrijpen*, *interpreteren*, *evalueren* en op de hogere niveaus ook *samenvatten*. Een lessenreeks is als volgt opgebouwd:

Les 1: Over jezelf	Evaluatie toetsresultaten, reflectie op het eigen lees/leergedrag, oriëntatie op het tijdschrift, oriëntatie op de module
Les 2: Waar gaat het over?	Oriënterend en voorspellend lezen
Les 3: Begrijp ik het?	Precies lezen
Les 4: Verbanden leggen	Verbanden leggen, interpreteren
Les 5: Wat kan ik er mee?	Evalueren, waar kun je de tekst voor gebruiken
Les 6: Schrijven	Een schrijfoopdracht bij een of meer teksten uit het tijdschrift

2.3 De werkbladen

Bij iedere tekst uit de LEES en bij iedere tekst van de maand is er een werkblad. Ieder werkblad heeft een vaste opbouw, die gebaseerd is op het VUT-model (vooruitblikken, uitvoeren, terugkijken):

Lesonderdeel	Wat staat centraal
VOORAF	de leerlingen oriënteren zich op de les en de tekst(en)
AAN DE SLAG	een eerste opdracht bij de tekst die alle leerlingen doen
KEUZE-OPDRACHT	een vervolgoopdracht naar keuze: oefenen met woorden of oefenen met strategieën
TOT SLOT*	een afrondende evaluerende opdracht

*NB: dit onderdeel vervalt bij de Tekst van de Maand vanaf 1 maart 2019

De opdrachten binnen een les zijn gevarieerd en hebben een activerend karakter. Het niveau van een werkbladenreeks sluit aan bij het niveau van het tijdschrift waar het bij hoort, en daarmee ook bij de referentieniveaus. Bij elk werkblad wordt ook een antwoordenblad geleverd. Hiermee kunnen leerlingen hun eigen werk nakijken.

De ene leerling is gebaat bij oefeningen rondom woordenschat, terwijl de andere leerling veel kan leren van oefenen met leesstrategieën. In de **KEUZE-OPDRACHTEN** kunnen leerlingen dat oefenen wat ze het meeste nodig hebben. Deze keuze-opdracht sluit aan bij de lezerstypes die bij Diatekst aan zwakke lezers worden toegewezen. Deze diagnoses kunt u gebruiken bij het bepalen wie wat gaat doen bij de keuzeopdracht. De sterke lezers kunnen beide keuze-opdrachten doen of aan de slag gaan met de teksten van een hoger niveau. In de tabel hieronder leest u welke lezerstypes er bij Diatekst onderscheiden worden en welke oefeningen in de werkbladen hierbij passen.

Lezerstype	Omschrijving
Vermijdende lezer	Heeft een zwakke totaalscore. Zowel problemen op microniveau (woord- en zinsniveau), mesoniveau (alineaniveau) en macroniveau (tekstniveau). Ervaart lezen als een probleem en heeft een zwakke totaalscore. Ook het technisch lezen kan zwak zijn. Deze lezer is vaak niet erg gemotiveerd om te lezen en vermijdt leestaken, waardoor hij steeds meer achterop dreigt te raken. Kenmerkende uitspraken van deze lezer zijn: "Ik ben niet zo'n vlotte lezer." "Ik lees langzaam." "Ik houd niet zo van lezen."

	Laat deze leerling eerst de woordgerichte oefeningen doen en daarna ook de strategie-oefeningen bij voldoende of extra tijd. Deze leerlingen kunnen ook aan de slag met teksten van een lager niveau.
Compenserende lezer	<p>Heeft moeite met begrip op microniveau (woord- en zinsniveau), bijvoorbeeld door een geringe woordkennis of door problemen met woordherkenning. De relatief zwakke microscore wordt gecompenseerd door een relatief sterke mesoscore (alineaniveau) en macroscore (tekstniveau). Kenmerkende uitspraken van de compenserende lezer zijn:</p> <p>"Voor ik ga lezen, denk ik na over het onderwerp van de tekst." "Moelijke woorden in een tekst probeer ik toch te begrijpen." "Ik probeer altijd de hoofdzaken in een tekst te begrijpen."</p> <p>Laat deze leerling bij de keuze-opdracht de woordgerichte oefeningen doen. Een woordschrift kan de compenserende lezer helpen om moeilijke woorden beter te onthouden.</p>
Schoolse lezer	<p>Heeft een voldoende microscore (woord- en zinsniveau), maar een zwakke mesoscore (alineaniveau) en/of macroscore (tekstniveau), wat duidt op onvoldoende bewust en actief leesgedrag. De schoolse lezer heeft moeite om de verbanden binnen en tussen alinea's te herkennen en vindt het moeilijk om de tekst als geheel te interpreteren. Kenmerkende uitspraken van de schoolse lezer zijn:</p> <p>"Als ik lees, wil ik altijd precies weten wat er staat." "Moelijke woorden in een tekst maken me in de war." "Ik denk van tevoren niet na over waar de tekst over gaat."</p> <p>Laat deze leerling de strategie-gerichte oefeningen doen.</p>
Sterke lezers	Zijn gebaat bij teksten van een hoger niveau uit een ander tijdschrift. Zij kunnen ook beide keuze-opdrachten doen.

Tip:

Als bijlage bij deze handleiding vindt u een vragenlijst "Hoe lees ik eigenlijk?". Daarmee kunt u uitspraken van leerlingen over hun eigen leesgedrag ontlokken en deze met hen bespreken. De informatie die Diatekst geeft over het lezerstype van uw leerling, kunt u op basis van deze vragenlijst ook nog eens nagaan.

2.4 Schrijfopdrachten

Met ingang van maart 2019 worden er bij elke nieuwe Tekst van de Maand schrijfopdrachten geleverd. De schrijfopdrachten verschijnen op dezelfde niveaus als de teksten en werkbladen: *NAAR 1F - 1F, NAAR 2F, 2 F - NAAR 3F en 3F*.

De schrijfopdracht draait om het produceren van een bepaalde tekstsoort. Het thema van de teksten is het uitgangspunt, maar de te schrijven tekstsoort is niet altijd gelijk aan de gelezen tekst. De opdracht begint altijd met een duidelijke omschrijving van de tekstsoort die de leerlingen gaan schrijven. Meestal wordt de leerlingen eerst gevraagd om een stukje tekst of uitleg te lezen. Vervolgens komt de daadwerkelijke schrijfopdracht. In de opdracht wordt genoemd aan welke criteria de te schrijven tekst moet voldoen.

Na het schrijven volgt de beoordeling in de vorm van peer- en self-assessment met feedbackformulieren (zie een voorbeeld in Afbeelding 5). In groepen van drie beoordelen de leerlingen elkaars teksten aan de hand van vijf criteria. Er is altijd een criterium voor taalverzorging en de overige vier criteria betreffen inhoudelijke kenmerken. Nadat de leerlingen elkaars werk hebben beoordeeld aan de hand van de criteria, geven ze elkaar schriftelijk feedback door minimaal één tip en één top te formuleren. Daarna bekijkt iedere leerling de feedback die hij ontvangen heeft op zijn werk en schrijft hij drie verbeterpunten voor zichzelf op.

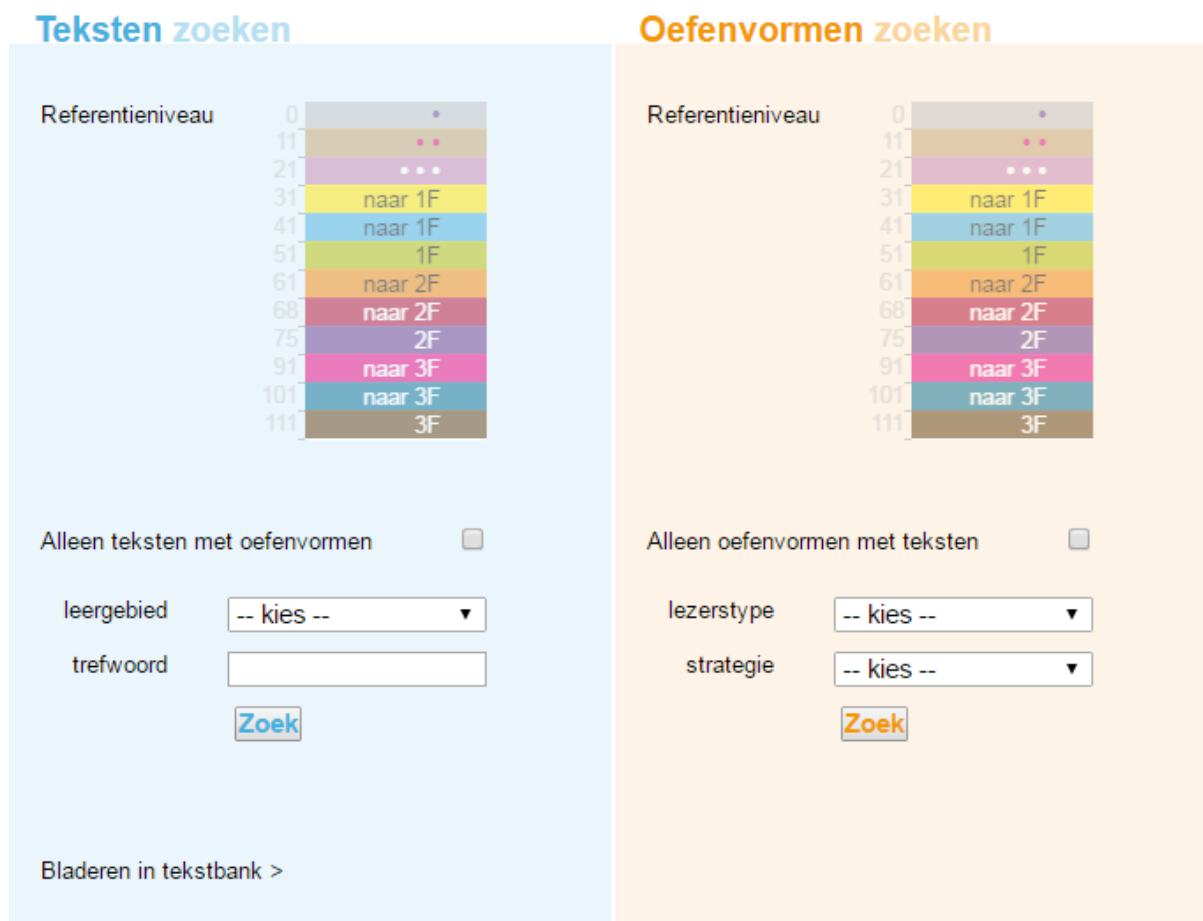
Optioneel: Tot slot neemt de docent alle teksten en feedbackformulieren in en voegt daar zijn/haar eigen beoordeling aan toe, met desgewenst individuele feedback. In een volgende les geeft de docent het schrijfwerk en de formulieren terug en bespreekt hij/zij de meest opvallende verbeterpunten klassikaal.

DIAPLUS > TEKSTLAB 3F > MIJN PAMFLET																NAAM:	
Criterium	1 Het pamflet gaat over een actuele kwestie en levert zinnige kritiek op deze kwestie.			2 De aangevoerde argumenten zijn duidelijk geformuleerd, goed te begrijpen en valide.			3 Het pamflet is overtuigend.			4 De omvang is ongeveer 1 A4 en de lay-out is passend. Er zijn bijvoorbeeld alinea's gebruikt en witregels waar nodig, en het pamflet heeft een duidelijke titel.			5 Het pamflet bevat geen taalfouten (fouten in stijl en spelling)			Totaalscore	
	Datum:																
Beoordelaar 1:	0	1	2	0	1	2	0	1	2	0	1	2	0	1	2		
Beoordelaar 2:	0	1	2	0	1	2	0	1	2	0	1	2	0	1	2		
Schrijver:	0	1	2	0	1	2	0	1	2	0	1	2	0	1	2		
Docent:	0	1	2	0	1	2	0	1	2	0	1	2	0	1	2		

Afbeelding 5: voorbeeld van een feedbackformulier

3. Zelf maken

Naast het kant-en-klare materiaal heeft Diaplus ook een teksten- en oefeningenbank waar u met uw leerlingen zelf pakketten kunt samenstellen. Het zoekscherm biedt de mogelijkheid om teksten en oefenvormen op verschillende niveaus te zoeken:

Afbeelding 6: het zoekscherm

3.1 Teksten zoeken

U kunt allereerst teksten zoeken op niveau. De cijfers voor de gekleurde balk geven de BLN-range aan. U kunt één of meerdere kleuren selecteren. Als uw leerling bijvoorbeeld een BLN van 58 heeft gehaald, kunt u de kleuren oranje en/of rood selecteren om teksten te zoeken in de 'zone van nabijgelegen ontwikkeling'.

U kunt ook teksten selecteren voor de volgende leergebieden:

- Mens & Natuur
- Natuur & Techniek
- Mens & Maatschappij
- Kunst & Cultuur
- Bewegen & Sport
- Taal
- Overig

Ook kunt u zoeken door een trefwoord op te geven. Dit kan een woord zijn dat past bij de les die u wilt geven, de naam van het vak waar u een tekst bij zoekt of een onderwerp dat de leerling interessant vindt. Vervolgens kunt u nog aanvinken of er in het zoekresultaat alleen teksten mogen verschijnen met een bijpassende oefenvorm of dat het zoekresultaat alle passende teksten (ook zonder bijpassende oefenvormen) moet bevatten.

Tip: Voor alle zoekopties geldt: u hoeft niet overal iets in te vullen. Door een of meer invulvelden leeg te laten vergroot u het zoekresultaat.

Als u een zoekopdracht hebt ingevoerd klikt u op 'zoek'. Het zoekresultaat verschijnt dan op uw scherm:

Teksten zoekresultaat

Resultaat: 5

Titel en omschrijving	BLN	niveau
Het verhaal van Tony's Chocolonely Voor de productie van chocola moeten nog steeds slaven en kinderen werken. De repen van Tony's Chocolonely zijn zoveel mogelijk slaafvrij gemaakt.	51	1F
Wat je altijd al wilde weten over chocola Allerlei weetjes over chocola: wat zit erin, waarom word je er blij van en helpt het tegen ziekten?	68	naar 2F
Chocolade lijkt het brein scherp te houden Nieuw onderzoek wijst erop dat chocolade een positief effect heeft op de doorbloeding van het brein en op het werkgeheugen.	91	naar 3F
Vrolijk door een buine reep Hoe komt het dat je vrolijk wordt van chocola?	41	naar 1F
Train je hersenen met eten Sommige voedingsmiddelen zijn heel goed voor je brein.	51	1F

> opnieuw zoeken

Afbeelding 7: voorbeeld zoekresultaat teksten

In het voorbeeld is gezocht naar teksten op alle referentieniveaus met het trefwoord 'chocola'. We zien in het zoekresultaat dat er vijf teksten over dit onderwerp in de tekstenbank zitten, op 4 verschillende niveaus. Als u toch liever een tekst van een specifiek niveau of over een ander onderwerp wilt zoeken klikt u op 'opnieuw zoeken'. U komt dan weer in het zoekscherm.

Naast het zoeken van teksten door middel van een zoekopdracht is het mogelijk om te bladeren in de tekstenbank en zo alle teksten te zien die in de bank zitten. Om dit te doen klikt u onder de zoekvelden op 'bladeren in de tekstenbank'.

3.2 Oefenvormen zoeken

Als u een oefenvorm wilt zoeken, kunt u aangeven voor welk niveau u een oefenvorm wilt. De cijfers voor de gekleurde balk geven de BLN-range aan. U kunt één of meerdere kleuren selecteren. Als uw leerling bijvoorbeeld een BLN van 58 heeft gehaald, kunt u de kleur oranje selecteren om oefenvormen te zoeken in de range 61 tot 67 (naar 2F).

Vervolgens kunt u aangeven voor welk lezerstype u oefenvormen zoekt: de compenserende lezer, de schoolse lezer of de vermijdende lezer (zie paragraaf 2.1). Ook kunt u aangeven welke strategie geoefend moet worden.

Let op: de strategieën die geoefend moeten worden, sluiten in sommige gevallen aan bij de lezerstypen. Zo zult u geen oefenvormen vinden als u zoekt naar oefenvormen voor de compenserende lezer die gericht zijn op het oefenen van de buitenkant van een tekst gebruiken. De compenserende lezer zal immers vooral moeten oefenen met strategieën op microniveau: woord- en zinsbegrip. Wanneer u zoekt naar oefenvormen voor de schoolse lezer die gericht zijn op het oefenen van de buitenkant van de tekst gebruiken, zult u wel passende oefenvormen vinden.

Ten slotte kunt u aangeven of u oefenvormen zoekt met een bijpassende tekst of niet. Als u deze optie aanvinkt, zal het zoekresultaat alleen oefenvormen bevatten die op maat zijn gemaakt voor een tekst. Als u deze optie niet aanvinkt, zullen ook 'lege' oefenvormen worden weergegeven. Dit zijn formats voor oefenvormen die u zelf nog kunt vullen voordat u ze aan uw leerlingen geeft. Deze kunt u bijvoorbeeld gebruiken als u zelf tekstmateriaal hebt waar u graag oefenvormen bij wilt maken.

Oefenvormen zoekresultaat

U heeft gezocht op: referentieniveaus naar 1F/naar 1F/1F/naar 2F/naar 2F/2F/naar 3F, lezerstype schoolse lezer, strategie buitenkant tekst gebruiken

Resultaat: 2

Titel en omschrijving

werkvorm 2-1 form Buitenkant van de tekst gebruiken en informatie zoeken in de tekst door zoekend lezen.

werkvorm 2-3 form

> opnieuw zoeken

Afbeelding 8: voorbeeld zoekresultaat oefenvormen

In het bovenstaande voorbeeld is gezocht naar een oefenvorm waarbij het niveau niet is gespecificeerd, voor de schoolse lezer. De strategie waar op gezocht is, is 'buitenkant tekst gebruiken'. De optie 'alleen oefenvormen met teksten' is niet aangevinkt. In het resultaat is te zien dat er twee oefenvormen aan deze zoekopdracht voldoen. Het woordje 'form' in de titel van de oefenvormen geeft weer dat beide oefenvormen formats zijn. Als u toch liever andere oefenvormen wilt zoeken klikt u op 'opnieuw zoeken'. U komt dan weer in het zoekscherm.

3.3 Oefentoetsen

Naast oefenvormen voor het oefenen van een bepaalde strategie, zijn er in Diaplus ook oefentoetsen te vinden. Deze kunt u vinden door in het zoekscherm voor oefenvormen in het zoekveld 'strategie' 'proeftoets' te selecteren. U kunt vervolgens aangeven voor welk niveau u een proeftoets zoekt door dit aan te klikken in de kleurenbalk. Als u op 'zoek' klikt, zal het zoekresultaat worden weergegeven op uw scherm.

De oefentoetsen zijn er bij teksten op verschillende niveaus. Iedere oefentoets bevat ongeveer 10 vragen die, net als bij de reguliere Diateksttoetsen, zijn onderverdeeld in micro-, meso- en macrovragen. Op het antwoordenblad is weergegeven van welk type een vraag is.

4. Van toetsresultaat naar oefenarrangement

Met Diaplus kunt u eenvoudig arrangementen met oefenmaterialen samenstellen voor uw leerlingen. Hierbij neemt u toetsresultaten als uitgangspunt¹.

ANALYSEER TOETSRESULTATEN KLAS	>	GROEPEER LEERLINGEN	>	ARRANGEER MATERIAAL VAN DIAPLUS
Signaleer wie sterk en wie (zeer) zwak zijn. Laat sterke leerlingen zelfstandig werken op hun eigen niveau. Zwakke leerlingen hebben extra tijd en begeleiding nodig.		Zorg voor extra begeleiding voor de (zeer) zwakke leerlingen buiten klasverband. Begin met makkelijker teksten en geef voorinstructie bij teksten die in de klas worden behandeld.		Met LEES>> en Tekst van de maand: Met zelfgekozen materialen: Zorg dat uw leerlingen na afloop van de toets de digitale LEES>> downloaden. Het tijdschrift biedt stof voor ongeveer 6 lessen. Selecteer in de tekstenbank van Diaplus interessante teksten op niveau en/of thema met bijbehorend oefenmateriaal.
Kijk naar het niveau van de klas. Scoort de klas beneden gemiddeld? Besteed dan extra tijd aan begrijpend lezen en houd rekening met de verschillende lezerstypen.		Laat sterke leerlingen zelfstandig werken, eventueel met moeilijker teksten en werkbladen. Zorg dat de sterke leerlingen wel feedback krijgen en/of laat ze hun werk presenteren aan de klas.		Neem als abonnee van Diaplus elke maand kennis van de Tekst van de maand. Teksten van de maand zijn er op drie niveaus met iedere maand een ander thema. Zoek in de oefeningenbank naar specifieke leesoefeningen, met bijbehorende teksten. Bij de oefenvormen staan ook proeftoetsen.
Let op de verschillen tussen minimum- en maximumscore, het aantal kleuren en lezerstypen. Overweeg bij grote verschillen om binnen klasverband te differentiëren.		Werk klassikaal met hetzelfde materiaal als de verschillen in de klas niet te groot zijn. Zorg dat iedereen meedoet en tot goed tekstbegrip komt. Wissel de klassikale aanpak af met werken in groepjes. <i>of</i> Maak groepen die met verschillend materiaal werken. Differentieer naar lezerstype of naar niveau. Geef voldoende aandacht aan iedere groep en voorkom oppervlakkig werken.		

¹ Dit schema is ook opgenomen in de brochure 'Omgaan met verschillen' (Diataal, 2014).

Hoe lees ik eigenlijk?

Naam:

Klas:

Op school moet je veel lezen. Iedereen leest op een andere manier. Stel je voor: je moet thuis een hoofdstuk uit je geschiedenisboek lezen en morgen krijg je hier een proefwerk over.

Wij zijn benieuwd hoe jij dat hoofdstuk leest. Wil je daarom deze vragen beantwoorden? Je antwoord kan niet goed of fout zijn, iedereen leest anders.

Dit is een voorbeeldvraag:

Voor ik ga lezen, bekijk ik eerst hoe lang de tekst is ja / weet niet / nooit

Als je van te voren niet kijkt naar hoe lang een tekst is, zet je een rondje om nooit
Als je van te voren wel kijkt naar hoe lang een tekst is zet je een rondje om ja.

Begin nu met de vragen. Het zijn 16 vragen

1. <i>Ik verveel me bij het lezen van een tekst.</i>	<i>ja / weet niet / nooit</i>
2. <i>Als ik lees wil ik precies weten wat er staat.</i>	<i>ja / weet niet / nooit</i>
3. <i>Ik vind het niet erg als ik iets niet meteen begrijp.</i>	<i>ja / weet niet / nooit</i>
4. <i>Ik lees langzaam.</i>	<i>ja / weet niet / nooit</i>
5. <i>Ik ben vooral in hoofdzaken van de tekst geïnteresseerd.</i>	<i>ja / weet niet / nooit</i>
6. <i>Ik lees vaak stukjes tekst nog eens over.</i>	<i>ja / weet niet / nooit</i>
7. <i>Voor het lezen denk ik na over wat ik er al van weet</i>	<i>ja / weet niet / nooit</i>
8. <i>Als ik de tekst goed wil lezen, lees ik die zacht hardop.</i>	<i>ja / weet niet / nooit</i>
9. <i>Ik ben vaak bang dat ik niet goed begrijp wat ik lees.</i>	<i>ja / weet niet / nooit</i>
10. <i>Ik weet niet wat ik moet doen als ik iets niet begrijp.</i>	<i>ja / weet niet / nooit</i>
11. <i>Er zijn in teksten vaak woorden die ik niet begrijp.</i>	<i>ja / weet niet / nooit</i>
12. <i>Ik ben niet zo'n vlotte lezer.</i>	<i>ja / weet niet / nooit</i>
13. <i>Moeilijke woorden brengen me in de war.</i>	<i>ja / weet niet / nooit</i>
14. <i>Moeilijke woorden zoek ik op in het woordenboek.</i>	<i>ja / weet niet / nooit</i>
15. <i>Een moeilijk woord sla ik gewoon over.</i>	<i>ja / weet niet / nooit</i>
16. <i>Als ik iets niet begrijp, probeer ik te raden waarover het gaat.</i>	<i>ja / weet niet / nooit</i>

Wat voor type lezer ben je? In de klas gaan jullie dit bespreken.